

MENSENHANDEL

GEBUIK BIJ
ELKE VORM VAN
HUISELIJK GEWELD
EN KINDER-
MISHANDELING
DE MELDCODE!

WAT IS MENSENHANDEL?

In Nederland verstaat men onder mensenhandel:

- **wat:** het werven (voor werk), vervoeren of huisvesten van iemand,
- **hoe:** met gebruik van dwang, geweld, misleiding of misbruik makende van een kwetsbare positie (zoals bij kinderen),
- **het doel:** iemands inkomsten afnemen of niet uitbetalen (*uitbuiting*).

Dit kan zich in de seksindustrie afspelen, maar ook in andere sectoren (zoals de (land)bouw, huishoudelijk werk of de criminaliteit (bijv. wietteelt / drugs dealen). Orgaanhandel en gedwongen draagmoederschap zijn ook vormen van mensenhandel. Mensenhandel kan over grenzen heen gebeuren of binnen Nederland ('binnenlandse mensenhandel'). Een voorbeeld van binnenlandse mensenhandelaren zijn 'loverboys'.

SIGNALEN:

HOE KAN IK ZIEN DAT IEMAND SLACHTOFFER IS?

Bij alle vormen van mensenhandel:

- er is meestal een begeleider bij de persoon
- vage uitleg voor verwondingen
- bedreiging (van het slachtoffer zelf of van familieleden)
- klachten door het werk (bijv. ongelukken bij werk in de bouw en meerdere zwangerschappen, abortussen, soa's of vaginale en genitale klachten zoals blaasontsteking bij sekswerk)
- psychosomatische klachten (psychische klachten die zich lichamelijk uiten)
- drugs-/alcoholverslaving
- tatoeages (vraag naar de betekenis en de manier waarop ze zijn geplaatst)

Mensenhandel binnen Nederland:

- wordt geïsoleerd van familie/vrienden + afhankelijkheid van ander
- plotseling veel geld / andere kleding
- gedragsveranderingen
- afpersing (bijv. met filmpjes)
- verslechterende schoolprestaties

Mensenhandel over grenzen:

- wonen op de werkplek
- paspoort niet in eigen bezit
- niet zelf reis geregeld
- werkadres niet bekend
- opgebouwde 'schulden'
- ongedocumenteerd zijn

RISICOFACTOREN:

WIE IS EXTRA KWETSBAAR VOOR DIT GEWELD?

Eerder slachtoffer van (seksueel) geweld, personen met psychische klachten, LVB, afkomstig uit multiprobleem- of gebroken gezinnen, wees zijn, laag zelfbeeld, dakloosheid, voorgeschiedenis van geweld of trauma / jeugdhulpverleningsverleden, vluchting/ongedocumenteerd zijn, armoede, makkelijk beïnvloedbaar zijn, leeftijd 12-24 jaar, LHBTI+.

FEITEN EN CIJFERS

- 88% van slachtoffers van seksuele uitbuiting bezoeken een zorgverlener tijdens de periode van uitbuiting
- Het aantal slachtoffers van mensenhandel in Nederland per jaar wordt geschat op 6.250
- Dat is 6x meer dan het aantal meldingen; veel mensenhandel is verborgen
- 56% van alle mensenhandel is binnenlands; het grote merendeel daarvan is seksuele uitbuiting
- Ongeveer de helft van de binnenlandse slachtoffers is minderjarig
- Buitenlandse slachtoffers komen vaak uit Roemenië, Polen, Hongarije, Bulgarije en Nigeria
- Er zijn ICD-10 codes voor mensenhandel
- Buitenlandse slachtoffers van mensenhandel hebben altijd recht op een tijdelijke verblijfsvergunning
- Er zijn opvangcentra voor buitenlandse en binnenlandse slachtoffers
- Zie voor organisaties www.wegwijzermensenhandel.nl

MENSENHANDEL

AANDACHTSPUNTEN VOOR DIT TYPE GEWELD BIJ HET DOORLOPEN VAN DE 5 STAPPEN IN DE MELDCODE

Bij elke vorm van huiselijk geweld en kindermishandeling dien je als professional de meldcode te gebruiken. Algemene meldcode richtlijnen (zoals de 5 stappen) staan niet op deze factsheet beschreven – bezoek daarvoor de link. Wél staan hier aandachtspunten specifiek voor deze vorm van geweld:

- Mensenhandelaren zijn vaak familieleden/vrienden/partners/bekenden (bij 68% van alle gevallen van mensenhandel in Nederland!)
- Spreek iemand alleen! indien nodig via een externe tolk
- Ook mannen worden slachtoffer, ook van seksuele uitbuiting
- Let extra op eigen veiligheid, die van het slachtoffer en diens familie
- Mensen zien zichzelf niet altijd als slachtoffer
- Mensenhandel en mensensmokkel zijn niet hetzelfde!
- Buitenlandse slachtoffers hebben vaak weinig kennis van hun rechten en weinig vertrouwen in de politie

ADVIES/MELDEN

Voor advies, melden of het regelen van opvang en/of andere hulp, bel:

- Veilig Thuis **0800 20 00**
- CoMensha **033 44 81 186**
- een meldpunt loverboys
- een lokale zorgcoördinator
- meldarbeidsuitbuiting.nl

Bij acuut gevaar bel **112**

MEER INFORMATIE

Zie de bronnen.

ENGELSE VERTALING

Zie hier.

BRONNEN MENSENHANDEL

Dit bestand geeft een overzicht van organisaties die betrokken zijn geweest bij de ontwikkeling van de [bijbehorende factsheet](#) en van beschikbare achtergrondinformatie (bronnen).

BETROKKEN ORGANISATIES

In het maken van deze factsheet over Mensenhandel voor professionals in alle beroepen die een Meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling hanteren, hebben de volgende organisaties input geleverd:

- [CoMensha](#), het landelijk coördinatiecentrum tegen mensenhandel. Voor vragen en/of opmerkingen over de factsheet, kunt u emailen met de hoofdauteurs: Rik Viergever, r.viergever@comensha.nl en Sandra van den Berg, s.vandenbergh@comensha.nl
- Augeo Foundation
- Bureau Nationaal Rapporteur Mensenhandel en Seksueel Geweld tegen Kinderen
- Centrum tegen Kinderhandel en Mensenhandel (CKM)
- FairWork
- GGD GHOR Nederland
- Nederlands Jeugdinstituut (NJI)

BRONNEN

De volgende documenten en informatiebronnen geven meer informatie over de signalen van Mensenhandel, risicofactoren, en dingen om op te letten bij het doorlopen van de 5 stappen van de Meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling:

- E-learning 'Herkenning Mensenhandel'. Het Rode Kruis.
- E-learning 'Signaleren van dwang en uitbuiting in de prostitutie'. SOAAIDS Nederland.
- E-learning 'signalering mensenhandel'. CCV.
- www.signalenkaart.nl

- [Signalerings-protocol mensenhandel](#). Veilig Thuis en Moviera. 2016. Ede.
- Marjan Wijers en Marcia Albrecht. [Handreiking Signalering Mensenhandel voor werkers in de gezondheidszorg](#). SOA aids, 2014.
- [Signaleringsprotocol Loverboys](#). Steunpunt Huiselijk Geweld. 2014.
- [Hoe signaleer je slachtoffers? Stappenplan voor professionals](#). Aanpak van loverboy/mensenhandel problematiek in de zorg voor jeugd. Nederlands Jeugdinstituut, 2015.
- [Minderjarige jongens die hun lichaam exploiteren: Jongensprostitutie](#). Ruilseks signaleren, bespreekbaar maken en motiveren tot stoppen. MOVISIE, 2013.
- [Slachtoffers loverboys: signalering](#). NJi.
- [Slachtoffers loverboys: Risicoprofiel slachtoffers](#). NJi.
- [Seksuele uitbuiting van jongens in Nederland](#). Paul van Gelder et al, SHOP Den Haag, Amsterdam, 2017.
- [Mensenhandel: vijfde rapportage van de Nationaal Rapporteur](#). Bureau Nationaal Rapporteur Mensenhandel, Den Haag.
- Sue Berelowitz et al. "I thought I was the only one. The only one in the world" The Office of the Children's Commissioner's Inquiry into Child Sexual Exploitation In Gangs and Groups. Interim report. Office of the Children's Commissioner, November 2012.
- Anika Boersma et al. [Signalenkaart mannelijke slachtoffers in de seksuele uitbuiting](#).
- [Slachtoffermonitor mensenhandel 2012-2016](#). Nationaal Rapporteur Mensenhandel en Seksueel Geweld tegen Kinderen, 2017, Den Haag.
- Repetur, L.; Veenstra, J. [Vrijbuiters uitgebuit](#). SWP, 2010.
- Raad voor de Kinderbescherming en Jeugdbescherming en Reclassering. [Landelijke aanpak Raad voor de](#)

- [Kinderbescherming en Gecertificeerde Instellingen bij vermoedelijke slachtoffers van criminele uitbuiting](#).
- BNRM, 2012. [Mensenhandel: met het oogmerk van orgaanverwijdering en gedwongen commercieel draagmoederschap](#). (Nederlands) (engels)
- [Orgaanhandel en mensenhandel met het oogmerk van orgaanverwijdering: Een verkennend onderzoek naar de betrokkenheid van Nederland en Europa](#). Jessica de Jong. 2014, Politie, Woerden.
- [Wat is mensenhandel?](#) CoMensha. Bekeken op 2 oktober 2018.
- [Oosterse teelt: Vietnamezen in de hennepeteelt](#). Yvette Schoenmakers, Bo Bremmers, Anton van Wijk. 2012, Bureau Beke.
- [Mensenhandel in en uit beeld II. Cijfermatige rapportage 2008-2012](#). Nationaal Rapporteur Mensenhandel en Seksueel Geweld tegen Kinderen, Den Haag, 2014.
- [Mensensmokkel en mensenhandel](#). Amnesty international. Bekeken op 2 oktober 2018.
- [CoMensha. Hoeveel slachtoffers van mensenhandel zijn er?](#) Bekeken op 2 oktober 2018.
- [CoMensha. Mensenhandel in Nederland: het beeld van 2016](#).
- [Office on trafficking in persons. CDC Adds New Human Trafficking Data Collection Fields for Health Care Providers](#). Bekeken op 2 oktober 2018.
- [Vreemdelingencirculaire 2000 \(B\)](#). Bekeken op 2 juni 2018.
- [Een veilige opvangplek vanwege mensenhandel. Slachtofferwijzer.nl](#). Bekeken op 2 oktober 2018.
- [Wegwijzer mensenhandel](#). Bekeken op 2 oktober 2018. www.wegwijzermensenhandel.nl